

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618200113
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7618200113.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Jarmily Čabaiovej v spore žalobkyne: H. X., nar. X.X.XXXX, bytom Z. W.C. XXXX/X U., zastúpená JUDr. Ľubomírou Bašistovou Virovou, advokátkou, so sídlom Zimná 62, Spišská Nová Ves, proti žalovanému: T. X., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. W. XXXX/X U., o vylúčenie z užívania bytu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 23. októbra 2018, č. k. 16C/1/2018-94

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni 100% trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom vylúčil žalovaného z užívania bytu č. XX, nachádzajúceho sa v bytovom dome č. súpis. XXXX na parc. č. XXXX/X, na ul. Z. W. XXXX/X v U., evidovaného v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre kat. úz. U. (ďalej tiež len „byt“) a priznal žalobkyni nárok na plnú náhradu trov konania.

2. V celom rozsahu tým vyhovel žalobe vystavanej na skutkovom tvrdení žalobkyne, že žalovaný dlhodobo nadmerne požíva alkohol a pod jeho vplyvom je agresívny, dopúšťa sa voči nej násillia a správa sa asociálne, následkom čoho psychicky trpí nielen žalobkyňa, ale aj plnoletá dcéra strán Q. X., ktorá spoločne s nimi byt užíva.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku vyšiel zo zistení, že strany sú spoločnými nájomcami bytu vo vlastníctve družstva Bytové družstvo, so sídlom Kamenárska 5, Spišská Nová Ves, ktorého sú zároveň spoločnými členmi. Právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 0T/76/2014 zo dňa 04.09.2014 bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona s použitím § 139 písm. c/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že po opakovaných a častých hádkach v nepravidelných intervaloch vulgárne nadával a vyhrážal sa zabitím svojej manželke (žalobkyni), pričom k posledným vyhrážkam došlo podľa uvedeného trestného rozkazu dňa 23. augusta 2014 v doobedňajších hodinách, kedy v kuchyni bytu žalobkyni vulgárne nadával a následne do nej hodil 2 dcl plechový pohár plný pier a manikúrnych nožničiek z 1,5 metrovej vzdialenosti do tváre, pričom k zraneniu žalobkyne nedošlo; dňa 1. septembra 2014 v skorých ranných hodinách v čase okolo 1.00 hod., kedy po príchode žalobkyne domov z práce, žalovaný na ňu kričal a nadával a následne okolo 8.00 hod. v ten istý deň v byte žalobca opätovne vulgárne vynadal žalobkyni a tiež ich dcére Q. X. a vyhrážal sa najprv tým, že zabije psa, potom že zabije ich; pri tejto situácii po tom, čo žalobkyňa odmietla dať žalovanému cigaretu, žalovaný jej hodil do ľavej vlasovej časti hlavy zapalovač, pričom k jej zraneniu nedošlo; dňa 1. septembra 2014 v popoludňajších

hodinách, kedy po tom, čo žalobkyňa oznámila žalovanému, že naňho podá trestné oznámenie jej výhražným tónom uviedol, že to bude to posledné čo urobí, že ju vynesú nohami dopredu a že ju zabije v spánku; dňa 1. septembra 2014 v čase okolo 22.00 hod., kedy po príchode žalobkyne a dcéry Q. X. domov sa im žalovaný vyhrážal vulgárnymi výrazmi, načo sa obe zamkli v izbe, do ktorej sa následne v čase okolo 23.15 hod. toho istého dňa začal žalovaný dobýjať a žalobkyňa s dcérou využívajúc nepozornosť žalovaného utiekli z bytu pred obytný dom a počkali na príchod polície; dňa 1. septembra 2014 v čase okolo 23.30 hod., kedy sa po vrátení sa žalobkyne s policajtmí žalovaný žalobkyni opätovne vyhrážal smrťou. Za toto konanie bol zmieneným rozhodnutím žalovanému uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený s určením skúšobnej doby v trvaní 24 mesiacov; zároveň bola žalovanému uložená povinnosť podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok a podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Z lekárskeho nálezu MUDr. Q. W. zo dňa 04.02.2015 a zo dňa 04.03.2015 súd prvej inštancie zistil, že u žalovaného bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania sa súvisiaca s nadužívaním alkoholu a syndróm závislosti. Prvoinštančný súd ďalej vyšiel zo zistenia, že dňa 27.12.2017 v čase o 12:00 hod. bol žalovaný políciou vykázaný z bytu postupom podľa § 27a ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zistil, že vykázaní žalovaného zo spoločného obydla predchádzalo to, že dňa 26.12.2017 tento pod vplyvom alkoholu vulgárne žalobkyni nadával, vyhadzoval ju z bytu a vyhrážal sa jej zabitím, za čo bol uznaný za vinného v priestupkovom konaní právoplatným rozhodnutím Okresného úradu Spišská Nová Ves sp.zn. OU-SN-OVVS-2018/005233 zo dňa 16.05.2018. V nadväznosti na tento incident súd prvej inštancie uznesením sp. zn. 16C/1/2018 zo dňa 5.1.2018 žalovanému zakázal vstupovať do bytu do času právoplatného skončenia konania o vylúčení žalovaného z jeho užívania. Napokon súd prvej inštancie vyšiel tiež zo zistenia, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 16Pc/23/2017 zo dňa 16.02.2018 bolo manželstvo strán rozvedené.

4. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 703 ods. 2, § 705 ods. 2 a § 705a zák. č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov a na ich základe dospel k záveru, že užívacie právo k bytu svedčí obom stranám, a že v danom prípade sú naplnené všetky predpoklady vymedzené v ust. 705a Občianskeho zákonníka, aby bol žalovaný z tohto práva vylúčený. V úvahách vedúcich k tomuto záveru súd prvej inštancie akcentoval predovšetkým jednoznačné preukázanie konania žalovaného, naplňujúceho známky domáceho násillia, pre ktoré sa podľa jeho názoru stalo spoločné súžitie strán z pohľadu žalobkyne objektívne neznesiteľným. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti vyzdvihol dlhodobosť a povahu závadného správania sa žalovaného, opakovanosť jeho alkoholových excesov, neúčinnosť všetkých doterajších opatrení, najmä však ich spoločenského odsúdenia a sankcionovania v trestnom konaní, a tiež i skutočnosť, že jeho obeťou bola nielen žalovaná, ale tiež ich dcéra, ktorá ako svedkyňa sama označila súžitie so žalovaným v posledných rokoch za neúnosné a tvrdila, že zanechalo trvalé následky na všetkých členoch rodiny (i na ďalších dvoch plnoletých synoch strán). Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. výlučným procesným úspechom žalobkyne v spore.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobu zamietne, eventuálne aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní žalovaný nesúhlasil so spôsobom právneho posúdenia veci na podklade presvedčenia, že pre jeho vylúčenie z užívania bytu v danom prípade neboli naplnené zákonné predpoklady preto, že v čase uplatnenia nároku na súde už byt neužíval, ale ako konštatoval i súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, býval v dome svojej matky v obci C.. Žalovaný v odvolaní poukázal tiež na to, že v dome svojej matky býva už od mesiaca december 2017, od toho času v byte nebol, a preto súd prvej inštancie nemohol dospieť k záveru, že ďalšie spolužitie strán v ňom je neznesiteľné. Odvolateľ v tejto súvislosti akcentoval, že predpokladom pre takýto záver môže byť len aktuálne závadný stav súžitia spoločných užívateľov bytu a nie dôvody, ktoré sa vyskytli v minulosti, a ktoré medzičasom už pominuli. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nesprávne právne posúdenie veci, žalovaný podľa úvahy odvolacieho súdu uplatnil odvolací dôvod podľa ust. 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. V odvolaní žalovaný označený a tiež citovaný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na nesprávnosť skutkových zistení na podklade vykonaného dokazovania, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod odvolateľom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnený. Odvolaciemu súdu sa v tejto súvislosti žiada poznamenať, že výhrada žalovaného vytykajúca napadnutému rozsudku, že jeho skutkovým východiskom nebol aktuálny stav súžitia strán v byte, v konečnom dôsledku nesmeruje proti skutkovým záverom, ktoré tak ako boli žalovaným prezentované

aj v odvolaní, neboli medzi stranami sporné a vyšiel z nich aj súd prvej inštancie, ale nad akúkoľvek pochybnosť proti spôsobu právneho posúdenia veci.

6. Žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu stotožnila so spôsobom právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a za správny považovala jeho rozhodujúci záver o naplnení všetkých zákonných predpokladov pre vylúčenie žalovaného z užívania bytu. Na margo odvolacej argumentácie žalobkyňa vo vyjadrení akcentovala, že žalovaný byt neopustil dobrovoľne, ale po jeho vykázaní z obydlija na základe opatrenia polície a nadväzujúceho neodkladného opatrenia súdu.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil; preto odvolanie žalovaného z hľadiska ním uplatneného odvolacieho dôvodu nemožno považovať za opodstatnené. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 6.3.2019 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

8. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto sa v súlade s ust. § 387 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje bez akýchkoľvek výhrad za vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné tvrdenia žalovaného v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), odvolací súd dodáva:

9. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav aplikoval, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán. Ako bolo zmienené už na inom mieste tohto odôvodnenia, žalovaný v odvolaní polemizoval so správnosťou právneho posúdenia veci výlučne na podklade presvedčenia, že súd prvej inštancie nemohol dospieť k záveru, že ďalšie spolužitie strán v byte je neznesiteľné preto, že v priebehu celého konania už žalovaný byt neužíval. Tento jeho názor je však nesprávny.

10. Podľa ust. § 705a Občianskeho zákonníka, ak sa z dôvodu fyzického násillia alebo psychického násillia, alebo hrozby takýmto násillím vo vzťahu k manželovi alebo k rozvedenému manželovi ako spoločnému užívateľovi bytu, alebo k blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov alebo rozvedených manželov obmedziť užívacie právo druhého z nich, alebo ho z jeho užívania úplne vylúčiť.

11. Z citovaných zákonných ustanovení nad akúkoľvek pochybnosť vyplýva, že účelom vylúčenia z užívania z bytu toho z manželov (aj bývalých), ktorý sa voči druhému z nich alebo k jemu blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, dopúšťa konania, ktoré je nezlučiteľné so spoločenskou predstavou o dôstojnom a zdravie neohrožujúcom spolužití v jednej domácnosti, je nielen bezprostredné zamedzenie ďalšieho páchania fyzického alebo psychického násillia, ale tiež zabezpečenie takého usporiadania pomerov, ktoré naplneniu dôvodnej hrozby takýmto násillím účinne zabráni do budúcnosti. Žalobkyňa v konaní preukázala a súd prvej inštancie správne skutkovo vyšiel z toho, že žalovaný sa voči blízkym osobám, ktoré s ním žili v spoločnej domácnosti, dlhodobo a opakovane dopúšťať fyzického a psychického násillia. Je nesporné, že vykázaním žalovaného zo spoločného obydlija neodkladným opatrením bolo žalovanému v ďalších prejavoch domáceho násillia zamedzené. Len v tomto nútenom usporiadaní, hoc i trvá dlhší čas a žalovaný ho rešpektuje, však nemožno vzhľadnúť okolnosti

predstavujúce reálne záruky, že hrozba pokračovania v páchaní násilia žalovaným už pominula. Rozhodne nie za situácie, keď sa takéhoto konania žalovaný dopustil napriek odsúdeniu v trestnom konaní, a už vôbec nie, pokiaľ primárny dôvod takéhoto správania sa žalovaného v podobe lekárske diagnostikovanej poruchy psychiky súvisiacej s nadužívaním alkoholu preukázateľne nebol hoci len eliminovaný (pozn. odvolacieho súdu: žalovaný takúto skutočnosť ani netvrdil). Žalovaný v odvolaní paradoxne sám považuje oddelené súžitie strán za potrebné „...v záujme zachovania pokoja medzi účastníkmi a pokojného riešenia ich vzťahov“. Nesporným je tiež fakt, že potreba bývania žalovaného je adekvátne zabezpečená v dome jeho matky. Všetky tieto skutočnosti podľa záveru odvolacieho súdu opodstatňujú správnosť usporiadania užívacích pomerov strán k bytu podľa napadnutého rozsudku, keďže hrozba pokračovania prejavov domáceho násilia zo strany žalovaného trvá a niet skutočnosti, pre ktorú by v okolnostiach prípadu jeho právo nájmu nemalo ustúpiť právu žalobkyne a spoločnej dcéry na ochranu pred prejavmi domáceho násilia. Odvolaciemu súdu sa v tejto súvislosti žiada poznamenať, že vylúčením z užívania bytu žalovaný nestratil ani práva, ktoré k tomuto bytu má a ani majetkové hodnoty, ktoré týmto právam zodpovedajú. Javí sa byť preto rozumné, aby žalovaný sústredil svoju pozornosť nie na faktické spolužitie so žalobkyňou v byte, ktoré táto z dôvodu jeho alkoholických excesov celkom opodstatnene odmieta, ale na trvalé usporiadanie spoločných práv strán k bytu a tomu zodpovedajúcich hodnôt po rozvoze ich manželstva do budúcnosti, v ktorej úprave je mimochodom otázka spôsobu ďalšieho užívania bytu tiež, aj keď v iných právnych súvislostiach, subsumovaná.

12. Odvolací súd z týchto dôvodov ako vecne správny potvrdil napadnutý rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku i v závislom výroku o trovách konania, majúcim správny základ v plnom procesnom úspechu žalobkyne v spore.

13. Podľa ust. § 396 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. (2) Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.(3)Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

14. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

15. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnej žalobkyne nárok na náhradu 100% trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý

výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)